

Geslaagde Oefening of

Afbakening grootstedelijk gebied goedgekeurd

Op donderdag 10 november heeft de Vlaamse Regering het Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) afbakening grootstedelijk gebied Gent principieel vastgelegd. Daarna ging het plan voor advies naar de Raad van State en ten slotte werd het in de tweede helft van december – bij het ter perse gaan van deze Snep! – definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering. In dit artikel belichten wij de belangrijkste aanpassingen die de Vlaamse Regering heeft aangebracht op het ontwerp-RUP naar aanleiding van het advies van de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening (VLACORO) en geven wij commentaar op die wijzigingen.

BART VANGANSBEKE

verwrongen evenwicht?

Het RUP chronologisch bekeken

Vooreerst is er het gewestplan (dat blijft gelden tot het RUP definitief is goedgekeurd). Na de beslissing door de Vlaamse Regering om dat gewestplan aan te passen, start een procedure met als eerste resultaat een voorontwerp. Na intern overleg met de administraties legt de Vlaamse Regering het ontwerp vast. Daarop volgt een openbaar onderzoek. De bezwaren uit dit openbaar onderzoek worden gebundeld en behandeld door de VLACORO, de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening. Op basis van het VLACORO-advies stelt de Vlaamse Regering dan het RUP definitief vast. Veertien dagen na het verschijnen in het Staatsblad is het RUP van kracht, en vervalt het gewestplan voor de zones waarvoor het RUP nieuwe bestemmingen heeft vastgelegd.

Het RUP in een notendop

Het grootstedelijk gebied Gent omvat delen van Gent, Lovendegem, Lochristi, Destelbergen, Laarne, Melle, Merelbeke, De Pinte, Sint-Martens-Latem en Evergem. Met de principiële vaststelling van het RUP (eigenlijk een gigantische gewestplanwijziging) is een belangrijke stap genomen in de verdere uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) (en in tweede instantie van het Ruimtelijk Structuurplan Gent). Er is nu voor de eerste maal een grootstedelijk gebied afgebakend. Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening Dirk Van Mechelen omschrijft deze delicate evenwichtsoefening tussen de verschillende functies als geslaagd; Natuurpunt Gent meent dat er veeleer sprake is van een verwrongen evenwicht. De opgelegde taakstellingen voor wonen en industrie zijn gehaald, maar voor ons is er te weinig resultaat op het gebied van bos en natuur (weliswaar

niet expliciet gekwantificeerd op regionaal niveau in het RSV, maar indirect wel aangeleverd door het Ruimtelijk Structuurplan Gent (RSG)).

Het RUP bakent de grenzen af van het grootstedelijk gebied en biedt daarnaast de mogelijkheid om de volgende jaren 20.000 nieuwe woningen te bouwen. Het plan maakt ook veel ruimte (126 hectare) voor nieuw bestemde bedrijventerreinen en biedt mogelijkheden om de bestaande terreinen efficiënter te gebruiken, bijvoorbeeld door ze vlotter bereikbaar te maken. Zo is het nu bijvoorbeeld mogelijk een nieuw regionaal bedrijventerrein in Oostakker te ontwikkelen, om eventuele uitbreidingsplannen van Volvo Trucks in de toekomst te kunnen realiseren. Qua bos- en natuurvoorzieningen voorziet het RUP in totaal 512 hectare bosgebied. Dat is zowat twee derde van de 830 hectare die het RSG voorstelt.

Het RUP gedetailleerd bekeken

Op het moment dat we dit artikel schrijven – eind november – kunnen we geen volledig overzicht geven van de inhoud van het vastgestelde RUP. De Vlaamse Regering maakt het hele dossier pas openbaar na de definitieve aanvaarding, eind december. Zo was bijvoorbeeld de bijhorende ruimtelijke balans, die noodzakelijk is om uitspraken te doen over de verschillende ruimteclaims, in november nog niet vrijgegeven. Het was ook niet altijd mogelijk om officieuze informatie eenduidig te controleren, maar enig opzoekwerk leverde ons toch informatie op over het allergrootste deel van het RUP. Ook uit een 'aangewaarde' nota die voorlag bij de

beslissing van de Vlaamse Regering konden we belangrijke informatie putten.

Afbakeningslijn

De afbakeningslijn wordt op verschillende plaatsen gewijzigd (lees ingekrompen: uitbreiding is uitgesloten omdat een eventuele uitbreiding niet voorlag in het openbaar onderzoek). Een opvallende wijziging ten opzichte van het ontwerp is dat de kern van Sint-Martens-Latem buiten de afbakeningslijn wordt gehouden (de grens van het stedelijk gebied wordt gelegd op de grens van het bestaande BPA Kortrijkse Steenweg).

Een ander – voor Natuurpunt heel belangrijk – onderdeel van de afbakening is de uiteindelijke begrenzing van de groenpool Vinderhoutse Bossen. We vernemen dat de grenslijn ter hoogte van de Vinderhoutse Bossen na veel discussie alleen maar 'voorlopig aangeduid' wordt. Natuurpunt Gent is bijzonder ontgoocheld dat de grenslijn niet definitief is vastgelegd. Dit stemt trouwens niet overeen met het advies van de VLACORO, die de grens ongewijzigd wil laten: "het omvangrijke gebied ten westen van de Bosstraat dient binnen het grootstedelijk gebied te blijven, omdat anders een hypotheek gelegd wordt op de optie om een groenpool Vinder-

houtse Bossen te realiseren die – naast het bestaande bosrestant – bijkomende bosontwikkeling toelaat."

De 'voorlopige aanduiding' (die slaat op de grenslijn ter hoogte van de Gavergrachtstraat en Heiebreestraat) geeft de discussie om de groenpool alsnog in te krimpen weer zuurstof. Onbegrijpelijk!

Bij de vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Gent (RSG) werd diezelfde discussie eigenlijk al gevoerd. De Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening GECORO adviseerde toen (op voordracht van Natuurpunt Gent) om de grenslijn van de groenpool niet in te krimpen (tegen het minderheidsstandpunt van de landbouwlobby in). Bij de definitieve goedkeuring van het RSG volgde het Gentse stadsbestuur Natuurpunt Gent (dat zelfs voor nog ruimere begrenzingen pleitte) en de GECORO. De landbouwlobby heeft de opmaak van het grootstedelijk RUP aangegrepen om dit alles weer ter discussie te stellen en opnieuw sterk te pleiten voor inkrimping. Sommigen vragen zelfs om de grenslijn op de R4 te leggen, wat betekent dat het huidige bosrestant van de Vinderhoutse Bossen helemaal buiten het stedelijk gebied zou vallen en dus volledig wordt opgegeven (de natte droom van de boerenlobby). Anderen, o.a. CD&V, zijn voor een 'compromis': een inkrimping tot aan de Bosstraat, wat de groenpool serieus zou amputeren omdat de helft van de oppervlakte zou worden ingeleverd. Je vraagt je wel af hoe het komt dat

CD&V wil de grens van de groenpool Vinderhoutse Bossen inkrimpen tot de Bosstraat: onaanvaardbaar.

Groenpool Vinderhoutse bossen: 260 ha extra bos nodig.

binnen de CD&V enkel de verdedigers van de boerenbelangen aan zet zijn. Natuurpunt Gent is er nochtans van overtuigd dat er binnen de CD&V-geledingen voldoende mensen zijn (zoals gezinnen met kinderen, rust zoekende gepensioneerden,...) die alle belang hebben bij en ook pleiten voor meer bos. Waar blijven de ACV en de KWB (die een aantal jaren geleden nog pleitten voor meer bos)? Voor Natuurpunt Gent maakt CD&V de verkeerde keuze door hier enkel de landbouwlobby te volgen, die nog maar eens zijn bosonvriendelijke gelaat toont.

Natuurpunt Gent blijft vechten voor voldoende grote groenpool Vinderhoutse Bossen

Natuurpunt Gent is (nog altijd) bijzonder verontwaardigd dat er geen deel-RUP is opgemaakt voor de groenpool Vinderhoutse Bossen, zoals wel is gebeurd voor de andere drie groen-

polen. Dat getuigt volgens ons van een gebrek aan politieke moed en misschien zelfs politieke wil om de taakstelling uit het RSG van 260 hectare extra bos te implementeren in het afbakenings-RUP. Je voelt het aan je water dat dit al een toegeving was aan de landbouwsector. Natuurpunt Gent stelt vast dat de privébelangen van enkele boeren, die vaak niet eens meer een opvolger hebben, voor sommige beleidsvoerders zwaarder wegen dan het algemeen belang van alle Gentenaars en de leefbaarheid van de stad, nu en in de toekomst. Zelfs de Vlaamse overheid (onder impuls van de CD&V) lijkt geneigd toe te geven aan die privébelangen.

De Vlaamse Regering is van plan om een nieuw, afzonderlijk RUP te laten opmaken voor de groenpool Vinderhoutse bossen. We citeren uit de nota die aan de leden van de Vlaamse Regering is voorgelegd: "Voor het vastleggen van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden is de opmaak van een (afzonderlijk, nvdr.) gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan noodzakelijk. In dit kader zal ook de ligging van de afbakeningslijn bepaald worden. Dit kan resulteren in een grenslijn die meer oostelijk gelegen is dan de huidige aanduiding". Dit is een bijzonder tendentieuze stellingname die niet veel goeds belooft voor de toekomst. De Vlaamse Regering wil zich voor dit nieuwe RUP baseren op de uitkomst van het openbaar onderzoek over het inrichtingsplan dat de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor de Vinderhoutse Bossen voorlegt. Maar de grenslijn van dat inrichtingsplan is RUIMER dan de voorlopige grenslijn van het afbakenings-RUP

(zie ook artikel in de vorige Snep!). In deze redenering zou het eerder logisch zijn de grenslijn van de groenpool te verruimen naar het westen. Natuurpunt Gent vermoedt dat de Vlaamse regering zich wegens oneenigheid heeft verstopt achter de inrichtingsstudie van de VLM. De resultaten van dit openbaar onderzoek moeten nog worden verwerkt en zullen richtinggevend zijn, aldus de Vlaamse Regering.

Zo dient zich dus een nieuw gevecht aan voor meer of minder bos (ondanks vroegere beslissingen en adviezen). Natuurpunt Gent is hoe dan

ook voorstander van een RUP voor de Vinderhoutse Bossen om de eis van het RSG voor 260 hectare bijkomend bos te valideren. Het inrichtingsplan van de VLM is geënt op de huidige gewestplanbestemmingen en volstaat niet om de taakstelling van 260 hectare bijkomend bos te halen. Natuurpunt Gent vreest wel dat dit nieuwe RUP zal aangegrepen worden om de groenpool gedeeltelijk te begraven. Doordat dit nieuwe RUP niet ingepast is op het grootstedelijk niveau, ontstaat het gevaar dat een grotendeels op het buitengebied gerichte Drongense bevolking aan zet komt – of beter: dat de met eigen-

dom en huidig gebruik gelieerde (landbouw)belangen de bovenhand zullen halen. Maar Natuurpunt Gent zal er alles aan doen om de vraag naar meer bos te blijven bepleiten. Volgens ons kan het huidige stadsbestuur, gezien zijn vroegere beslissingen, niet anders dan ons daarin 100% steunen. Maar we weten natuurlijk niet hoe de volgende coalitie er na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2006 zal uitzien. Voor alle duidelijkheid: deze grensdiscussie voltrekt zich volledig op Gents grondgebied!

Stedelijke en randstedelijke woongebieden

Een positieve aanpassing van het RUP ten opzichte van het ontwerp zijn de herwerkte stedenbouwkundige voorschriften voor de stedelijke en randstedelijke woongebieden. De herwerkte stedenbouwkundige voorschriften bevatten nu criteria betreffende de verenigbaarheid met de omgeving en de waterhuishouding. Daarnaast worden binnen enkele stedelijke woongebieden positieve veranderingen opgenomen. De door Natuurpunt Gent en de stad Gent gevraagde wijzigingen in 'Wolfput', 'Westveld A' en 'Sint-Denijs-Westrem' zijn opgenomen. Zo is bijvoorbeeld bijkomend bosbuffergebied aangeduid om garantie te bieden voor groenvoorziening in de 'Bloemewijk' in Sint-Denijs-Westrem. Natuurpunt Gent, de gemeente De Pinte en talrijke andere bezwaarschrijvers worden ook gevolgd in hun vraag om in het randstedelijk woongebied Moerkensheide de beboste omgeving van het jeugdverblijfcentrum specifiek te bestemmen als recreatief bosgebied in plaats van woongebied. Zo wordt het dreigende conflict tussen de jeugdverenigingen en de buurtbewoners ontmijnd. De belangrijkste positieve aanpassing in de 'woonsector' gebeurt ongetwijfeld in het randstedelijk woongebied Hoog-Latem. Hiervoor is het stedenbouwkundig voorschrift volledig herwerkt, rekening houdend met het advies van de gemeente, de VLA-CORO en Natuurpunt Gent (inclusief

kern Latem). Er zijn enkele belangrijke randvoorwaarden (opgelegd vanuit de waterbeheersing) mee opgenomen. Zo gelden bijzondere voorwaarden voor het bebouwen van gebieden onder de hoogtelijn van 7,5 meter en kunnen deze gebieden in elk geval slechts in laatste instantie ontwikkeld worden, voor zover aan alle andere voorwaarden is voldaan. Natuurpunt Gent pleitte in zijn bezwaarschrift voor het schrappen van alle woongebieden onder de hoogtelijn van 7,5 meter. Dit voorstel is niet gevolgd. De aanpassingen gaan minder ver, maar wel de goede richting uit. Zo kunnen gebieden pas worden aangesneden na een evaluatie van de waterbeheersingswerken, aange-

vuld met de verplichting de nodige waterbeheersingswerken ook effectief uit te voeren vooraleer er aangesneden kan worden.

De ingebrachte verplichte fasering (fase 1 en 2 zijn de woonprojecten boven de 7,5 meter hoogtelijn, fase 3 en 4 gaan wel over onbebouwde gebieden onder de 7,5 hoogtelijn) houdt in dat een volgende fase slechts kan vergund worden nadat minstens twee derde van de voorgaande fase effectief gerealiseerd is. Fase 3 en 4 kunnen ten vroegste tien jaar na de inwerkingtreding van het RUP worden vergund. Bovendien moet (vooraf) voorzien zijn in een goede busverbinding tussen de N43 en het station van De Pinte door

Hoog-Latem: woonuitbreiding moet rekening houden met overstromingsgevaar.

Typisch "Vlaamse verkavelingen" (zoals in De Pinte - foto links) buiten de stadsgrenzen betekent minder geld in de stadskas om stadskankers aan te pakken (de Peerstraat in Gent - foto rechts).

Hoog-Latem en een snelle(re) openbaar vervoersverbinding met Gent-Sint-Pieters/Gent centrum.

Fase 4 wordt voorwaardelijk aangeduid als stedelijk woongebied dat eventueel in aanmerking komt voor bebouwing. Het gebied blijft voorbehouden voor waterbeheersing, tot blijkt dat deze ruimte niet nodig is voor bijkomende waterbeheersingswerken. Ook het aantal woningen (450) en de dichtheid (tien woningen per hectare) worden verordenend vastgelegd.

Balans

Al deze aanpassingen ten goede kunnen niet het fundamentele bezwaar van Natuurpunt Gent betreffende het wonen oplossen. Het RUP blijft een enorme gemiste kans voor stedelijke herwaardering. Er wordt geen werk gemaakt van de verbetering van de woningvoorraad, het ontwikkelen van nieuwe woning- en woonomgevingsconcepten, minimale woondichtheden, tegengaan van sociale verdringing, bundelen van kleinhandel, opwaarderen van collectieve en openbare ruimte.

Met de nochtans herwerkte stedenbouwkundige voorschriften dreigen zeker de randstedelijke woongebieden stuk voor stuk typisch Vlaamse verkavelingen te worden. Het is maar zeer de vraag wat de meerwaarde daarvan is voor het stedelijk gebied Gent. Het is opvallend dat de grootste gebieden voor nieuwe verkavelingen te vinden zijn in de periferie van het afgebakende stedelijke gebied (Sint-Martens-Latem, De Pinte, Merelbeke, Evergem, ...). Deze randstedelijke woongebieden zouden

veeleer een verzwakking van de kernstad en de 19de-eeuwse gordel kunnen betekenen. De bewoners van deze nieuwe randstedelijke woongebieden zullen hoe dan ook op de stad aangevoelen blijven voor werk, school, ontspanning, cultuur, ... Deze woongebieden zullen zorgen voor bijkomend autopendelverkeer van en naar de kernstad en zo de leefbaarheid van de stad verder onder druk zetten.

Vooraf het gebrek aan sociale stadsvernieuwing – nochtans een essentieel onderdeel van de woonproblematiek – springt in het oog. Het gaat niet op 20.000 nieuwe woningen te bouwen in het (groot)stedelijk gebied enerzijds, en anderzijds toe te laten dat er tegen 2007 23.000 verkrotte en minderwaardige woningen in de stad Gent bewoond blijven, zonder dat daar iets aan gebeurt.

De taakstelling voor wonen moet beide aspecten – nieuwbouw en renovatie/vervangingsbouw – op een gelijkwaardige manier bekijken op het niveau van het grootstedelijk gebied. Dat is niet gebeurd. Het RUP bevat geen enkel project tot herstructurering van wijken met een concentratie van slechte woningen (in bepaalde wijken tot twee derde van de woningen). Als dat geen gemiste kans is!

Natuurpunt Gent vraagt zich af of de keuzes die het RUP maakt niet mee zijn beïnvloed door speculatieve motieven. De herbestemming van een landbouw- of woonuitbreidingsgebied tot (rand)stedelijk woongebied betekent een enorme financiële meerwaarde voor de eigenaar, aangezien de grondprijs zich dan ettelijke keren

vermenigvuldigt. Het renoveren en herstructureren van wijken in de 19de-eeuwse gordel kost daarentegen heel veel geld en bovendien zijn projectontwikkelaars niet erg happig om daarin te investeren. Het zou interessant zijn om de financiële implicaties van het RUP te onderzoeken. Wie verdient eraan, met andere woorden welke grondeigenaar, projectontwikkelaar, gemeente, stad, ... vaart er wel bij? Hoeveel bedraagt die financiële meerwaarde? Hoe evolueerde de vastgoedmarkt in de van bestemming veranderde gebieden gedurende de voorbije drie jaar? Wie kocht aan (voor landbouwprizen) en wie lobbyde voor welke site? Hoe groot of hoe gering was de weerstand tegen herbestemming vanuit de landbouwsector en hoe komt het dat de landbouwlobby zware tegenstand organiseert tegen herbestemming naar bos en natuur en zo mak reageert tegen herbestemming naar wonen en industrie? Tegelijk zou ook onderzocht kunnen worden wie de lasten zal dragen: de bijkomende automobilititeit naar en van de kernstad en de daarmee verbonden lucht- en geluidsvervuiling en groeiende verkeersonveiligheid; financiële onrechtvaardigheid door het belastingsysteem (de stad Gent en zijn inwoners moeten opdraaien voor de kosten voor infrastructuur, cultuur, onderwijs voor de rijke inwoners van de randstedelijke woongebieden in de buurgemeenten van Gent). Voor de stad Gent betekent het in ieder geval dat ze een pak minder middelen overhoudt om bijvoorbeeld de stadskankers aan te pakken.

Gemengde regionale bedrijventerreinen

Het gebied ten noorden van de Ledebeek dat in het ontwerp was opgenomen als regionaal bedrijventerrein heeft op vraag van Natuurpunt Gent uiteindelijk een bestemming gekregen als bosgebied. In het ontwerp kreeg dit deel van het regionaal bedrijventerrein R4/N70 Oostakker-Noord de overdruk 'portaal' voor de groenpool Oud Vliegveld Oostakker-Lochristi. Met de overdruk portaal bood het stedenbouwkundig voorschrift de mogelijkheid om delen ervan die niet voor onthaalfuncties worden uitgerust, in te richten in overeenstemming met de onderliggende bestemming (in het ontwerp dus bedrijventerrein). Natuurpunt Gent is tevreden dat de Vlaamse Regering onze vraag heeft gevolgd. Het was hoe dan ook logischer om de bestemming te laten aansluiten bij het naastgelegen bosgebied van de groenpool, ook al omdat het niet meteen de bedoeling was om hier bedrijfsgebouwen op te richten.

In de nota aan de Vlaamse Regering komt een serrebedrijf in het regionaal bedrijventerrein R4/N70 Oostakker Noord ter sprake dat recentelijk belangrijke investeringen heeft gedaan en dat gedeeltelijk opgenomen is in het onteigeningsplan voor dit regionaal bedrijventerrein. De betrokken gronden zijn noodzakelijk voor het realiseren van een buffer, voor de portaalfunctie en voor de verplaatsing van de Drieselstraat. Vanuit juridisch-administratief oogpunt is het niet mogelijk het volledige bedrijf alsnog in het onteigeningsplan op te nemen om de minwaarden voor het bedrijf op te vangen. Daartoe zou immers een verruiming van het onteigeningsplan moeten gebeuren. In functie van een gepaste vergoeding van dit serrebedrijf wordt in het goedkeuringsbesluit de aanbeveling opgenomen dat bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein ook de bijhorende bedrijfszetel wordt aangekocht door de ontegenende instantie (Stad Gent/AGSOB).

De Vlaamse Regering is niet ingegaan op de suggestie van Natuurpunt Gent voor het gemengd regionaal bedrijventerrein Domo. Wij wilden dit gebied behouden als parkgebied

zoals voorzien in het gewestplan. Het gebied bevat een waardevol kasteelpark 'Scheldelinde' met bos en vijver. Dit park is een van de typische kasteelparken in de omgeving van de 'kasteelparksite van Zwijnaarde'. De aanwezige natuur- en landschappelijke waarden van het bestaande kasteelpark moesten volgens ons gevrijwaard worden en dus vroegen wij om het gemengd regionaal bedrijventerrein in het ontwerp te schrappen. Het VLACORO-advies volgde ons niet in dit voorstel, maar betreurde wel dat de toelichtingsnota weinig informatie gaf over de waarde van het kasteelpark en dat het stedenbouwkundig voorschrift geen elementen opneemt om deze waarde te behouden. De VLACORO stelde dan ook voor om bij de inrichting van het bedrijventerrein maximaal rekening te houden met de natuur- en landschappelijke waarden van het bestaande kasteelpark. Wij weten niet of de Vlaamse Regering deze suggestie heeft overgenomen. We weten wel dat een in het ontwerp vergeten, bestaand parkgebied bijkomend regionaal bedrijventerrein zal worden... Om te eindigen met een positieve noot: ook bij de regionale bedrijventerreinen is het stedenbouwkundig voorschrift herwerkt, waardoor er meer aandacht is voor de impact op mobiliteit en op het waterbergend vermogen.

Balans

Natuurpunt Gent heeft fundamenteel een probleem met de bijkomende 126 hectare bestemde bedrijventerreinen. Wij vinden dit van het goede te veel. Veelal gaat het om zones die tot nu toe een openruimtebestemming hadden, zoals landbouwgebied. Nog verontruster is dat de toelichtingsnota bij het RUP nog bijkomende bedrijventerreinen (via nieuwe RUPs) in het vooruitzicht stelt. Natuurpunt Gent betreurt ten eerste dat bij de behoefte aan nieuwe terreinen één heel belangrijk cijfer ontbreekt: het aantal hectaren dat beschikbaar is op bestaande bedrijventerreinen. In het informatieve gedeelte van het RSG lezen we dat momenteel – afhankelijk van de interpretatie – tussen de 136 à 230 hectare bestemde bedrijventerreinen braak liggen (de 90 hectare bestemd bedrijventerrein Durmakker in Evergem dat herbestemd is naar randstedelijk groengebied is daarbij al in mindering gebracht). Dat cijfer houdt nog niet eens rekening met de Gentse Kanaalzone, die buiten de afbakening van het grootstedelijk gebied ligt en waarvoor een aparte afbakening (van het Zeehavengebied) inmiddels afgerond is. Daar liggen nog eens ruim 800 hectare terreinen in reserve. Volgens Natuurpunt Gent zijn er in de Kanaalzone net zo goed gronden die in aanmerking komen voor de ontwikkeling als regionaal bedrijventerrein of – waarom niet – als wetenschapspark.

Wij concluderen dan ook dat het mogelijk is de langetermijndoelstellingen

Wij concluderen dan ook dat het mogelijk is de langetermijndoelstellingen

Waarom mogen we niet weten hoeveel hectaren er nog beschikbaar zijn op bestaande bedrijventerreinen?

gen voor nieuwe bedrijven (272 hectare; waarvan 80 hectare tegen 2007 en 192 hectare op langere termijn) ruimschoots te halen zonder ook maar één vierkante meter nieuwe bedrijfsbestemmingen. Onze vragen en opmerkingen over

speculatieve belangen bij het wonen gelden ook bij deze extra bedrijven-terreinen. Ook hier verhoogt de grondprijs aanzienlijk bij een herbestemming van landbouwgebied naar bedrijvenzone. Wie zijn de eigenaars die daar financieel wel bij varen?

Hoe was de vastgoedevoluitie in deze zones; wie kocht de laatste drie jaar aan? Ook hier de vraag naar het lobbywerk van de landbouwlobby. Hoe intensief was dat?

Randstedelijke groengebieden en groenpolen

Randstedelijk groengebied Kalevallei

In overeenstemming met een groot aantal bezwaarschriften en het advies van de VLACORO wordt het natuurontwikkelingsgebied uit het ontwerp gedeeltelijk omgezet naar agrarisch gebied (enkele tientallen hectare) ten westen van de Steenhovenstraat en gedeeltelijk naar natuurgebied (ten oosten van de Steenhovenstraat). De schade voor het natuurbehoud wordt enigszins beperkt door gunstiger stedenbouwkundige voorschriften, zodat er meer potentie komt voor bebossing en aanplanten van kleine landschapselementen (KLE). In het kader van de visievorming over de ecologische infrastructuur voor het zeehavengebied worden op dit ogenblik voorstellen geformuleerd waarvoor de Kalevallei in aanmerking komt. Een deel van de compensatie voor de verloren (en in de toekomst verloren gaande) natuurwaarden in de Kanaalzone zou hier gerealiseerd kunnen worden (naast een zone in de Moervaartdepressie).

Groenpool vliegveld Oostakker-Lochristi

Zoals we al in de vorige Snep! meldden in het artikel over het VLACORO-advies (p. 18-23) en het artikel over de

zandontginningsplannen in deze toekomstige groenpool (p. 24-26) werden de plannen voor deze groenpool in het ontwerp het sterkst uitgehold ten opzichte van het voorontwerp. Natuurpunt Gent was bijzonder ontgoocheld en misnoegd over het VLACORO-advies terzake, dat al duidelijk maakte dat van deze groenpool weinig zou overblijven. Eerst en vooral werd de realisatie ervan in de tijd verdaagd doordat de nabestemming als groenpool van het gebied pas zou ingaan na vele jaren (eerste deel vanaf 2010, laatste deel pas eind 2018). Het ontwerp voorzag slechts 73 hectare bijkomend bos. Het RSG stelde daarentegen dat er 150 hectare bos moet bijkomen. We weten niet hoeveel bijkomend bosgebied de Vlaamse Regering uiteindelijk heeft bestemd, maar zeker is dat we op niet meer dan 73 hectare moeten rekenen. Dat is ruim onvoldoende en in tegenspraak met het RSG, het bezwaarschrift van de stad Gent, van Natuurpunt Gent en van de 10.000 bezwaarschrijvers die pleiten voor meer bos.

De wijzigingen die Natuurpunt Gent als vereniging met 3.000 leden vroeg op het voorliggend ontwerp zijn niet gehonoreerd door de VLACORO en uiteindelijk ook niet door de Vlaamse Regering. We geven hier kort de

belangrijkste vragen van Natuurpunt Gent waarop de Vlaamse Regering niet inging. De eerste drie betreffen gewoon het terug opnemen van de bestemmingen uit het voorontwerp:

- herbestemming van de zone ten zuiden van de Westlede van agrarisch gebied met nabestemming bos- en natuurontwikkeling naar agrarisch gebied met nevenbestemming bos- en natuurontwikkeling;
- herbestemming van het gebied ten zuiden van de Gefusilleerdenstraat en ten noorden van de Ledebeek in eigendom van AWZ van agrarisch gebied met nabestemming bos- en natuurontwikkeling naar recreatief bosgebied;
- herbestemming van het gebied ten noorden van de Gefusilleerdenstraat (tot aan de Veldstraat) van agrarisch gebied met nabestemming bos- en natuurontwikkeling naar recreatief bosgebied;
- herziening (inkrimping) van de vooropgestelde termijnen voor zandontginning.

Eigenlijk wordt de groenpool nog verder 'uitgekleed'. De beperking van de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven wordt geschrapt, een bestaand bedrijf ter hoogte van de Smalle Heerweg wordt uit de groenpool gelaten en behoudt zijn bestemming uit het APA (Algemeen Plan van Aanleg) Lochristi als KMO-gebied. De landbouwbedrijven in het gebied aansluitend bij de Smalle Heerweg worden zoveel mogelijk uit het portaal gehouden. De termijn voor ontginning voor de eerste fase blijft behouden op 2010 (Natuurpunt Gent vroeg 2008 en AWZ 2012) in functie van de realisatie van de groenpool. Het gebied in eigendom van AWZ was in het gewestplan natuurgebied en wordt desondanks niet opgeno-

Het randstedelijk groengebied Kalevallei: een goed compensatiegebied voor de verloren natuurwaarden in de Kanaalzone.

Zandwinning en slibberging vertragen de realisatie van de groenpool vliegveld Oostakker-Lochristi.

men als bosgebied (zoals de VLACORO en Natuurpunt Gent vroegen) maar om 'het functioneren van het melkveebedrijf dat deze gronden gebruikt te garanderen' agrarisch gebied met nabestemming bos- en natuurontwikkeling.

Toch nog een positieve noot: ook in de site van het oud vliegveld zouden (we weten dat echter niet zeker) de stedenbouwkundige voorschriften aangepast zijn, zodat bebossing en aanplanting van KLE gemakkelijker kunnen in agrarisch gebied.

Balans

De balans voor dit gebied is eigenlijk bijzonder triest. Opvallend is dat zowel het VLACORO-advies als de nota aan de Vlaamse Regering geen enkele keer vermeldt dat meer dan 10.000 mensen vragen om extra bosbestemmingen – ook in deze site. De vraag naar meer bos wordt door de VLACORO en de Vlaamse Regering altijd verengd naar één site: de groenpool Parkbos. Dat is een (vermoedelijk bewust) onterechte opvatting van het bezwaarschrift voor meer bos in het Gentse, dat nochtans wel degelijk gaat over alle vier de groenpolen. De landbouwlobby (gesteund door CD&V) kreeg het voor elkaar dat het ontwerp zwaar werd afgezwakt ten opzichte van het voorontwerp en kon zelfs na het openbaar onderzoek nog enkele kleinere negatieve wijzigingen doordrukken. Het is trouwens interessant om eens na te gaan welke landbouwers betekenisvolle aanpassingen

hebben gekregen en welke landbouwers 'pech' hebben en gronden 'verliezen' in de voorziene stadsbossen. Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat grote én sterk met de Boerenbond verbonden landbouwbedrijven een voorkeursbehandeling krijgen en dat de kleinere landbouwers (met vaak meer respect voor het landschap) in de kou blijven staan. De ontwikkeling van deze site als groenpool is schijnbaar geen prioriteit voor de betrokken politieke partijen (SPA, Spirit, VLD en CD&V-NVA). Economische groepen zoals zandontginners, slibbergers en de landbouw kregen duidelijk voorrang. Het RSG werd hier zwaar onderuitgehaald. Nochtans zijn de eerste drie hierboven vermelde partijen ook de beleidspartijen in Gent...

Gentbrugse Meersen: hopelijk wordt het bos wat "herschikt", zodat er voldoende open meersengebied overblijft.

Groenpool Gentbrugse Meersen-Damvallei

Ook hier heeft de Vlaamse Regering onder invloed van de landbouwlobby, met de VEVA, Vereniging Varkenshouders aan het voortouw, enkele aanpassingen ten koste van de groenpool doorgevoerd. Zo wordt de omzetting van agrarisch gebied naar natuurgebied uit het ontwerp uiteindelijk beperkt in omvang. Het betreft zones in Laarne en Destelbergen ten zuiden van de verkeerswisselaar en ter hoogte van de Dendermondsesteenweg. Dit gebeurt met het argument dat men het huidige landbouwgebruik wil bestendigen. De gebieden die hun agrarische bestemming 'terugkregen' (in het ontwerp waren ze bestemd als natuurgebied) of 'behouden', worden meteen uit de groenpool gelaten, met een aanpassing van de afbakeningslijn (en inkrimping van de groenpool) tot gevolg. Dit betekent ook een sterke inkrimping van de voorziene buffer tegen overmatige bemesting van het Habitatrichtlijngebied in de Damvallei. Dit gebeurt ondanks recent wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat die bemesting (van de hoger gelegen naburige akkers) een bijzonder negatieve rol speelt in de ontwikkeling van de natuurwaarden in het natuurgebied. Gelukkig is hier en daar toch een buffergebied overeind gebleven, zodat de schade nog beperkt is. In vergelijking met de huidige kritieke toestand is er zelfs een potentie voor verbetering van de natuurwaarden. Overigens vallen hier nog enkele

positieve zaken te melden. Zo besliste de Vlaamse Regering uiteindelijk om in tegenstelling met het ontwerp geen nieuw parkeerterrein ter hoogte van Kristalbad te voorzien. De mogelijkheden tot regularisatie van zonevreemde woningen gelden gelukkig niet voor de weekendhuizen, waardoor een zonevreemde enclave midden in het natuurgebied kan uitdoven.

Andere wijzigingen zijn de verruiming van de mogelijkheden voor vissers en de zeilclub Damslootmeer en de aanpassing van de overdruk voor recreatieve bebouwing om de uitbreiding van het volkstuintjescomplex mogelijk te maken.

We weten niet of het vastgestelde RUP uiteindelijk rekening houdt met onze vragen om een aantal in het ontwerp bestemde recreatieve bosgebieden in de Gentbrugse Meersen te herbestemmen als riviernatuurgebied ter wille van de weidevogels en omgekeerd enkele zones riviernatuurgebied te herbestemmen naar recreatief bosgebied (ter wille van betere buffer- en extensieve recreatiemogelijkheden). Deze herschikking zou een positieve invloed hebben op de (toekomstige) natuurwaarden en bovendien geen afslanking van het bestemde bosgebied inhouden.

Balans

Alle negatieve aspecten ten spijt kunnen we toch spreken van een vooruitgang in deze groenpool. De hoofddoelstelling zoals verwoord in het informatieve gedeelte: *“het verbeteren van de bestaande natuur- en landschapswaarden”* of *“het realiseren van een groenpool als een groot-schalig groengebied met natuurontwikkeling en extensieve recreatie”* kan waargemaakt worden. In de Gentbrugse Meersen en in de Damvallei wordt het rivierlandschap juridisch verankerd. Het onteigeningsplan in de Gentbrugse Meersen (met de stad Gent als onteigenende instantie) betekent zelfs een grote stap vooruit naar de effectieve realisatie van dit deel van de groenpool. Het feit dat de stad zich nadrukkelijk opstelt als gangmaker van de Gentbrugse Meersen zal daar zeker een positieve invloed op hebben gehad.

Groenpool Parkbos

De nota aan de leden van de Vlaamse Regering vermeldt: *“Uit het groot aantal bezwaren (totaal ongeveer 12.500) over het parkbos blijkt globaal een bekommernis voor de snelle realisatie van de groenpool. In deze bezwaarschriften en in het advies van de betrokken gemeenten (voornamelijk het advies van de stad Gent) wordt gepleit voor een snelle realisatie van het project en voor het vergroten van de oppervlakte bos. Daarbij wordt vaak verwezen naar de (ruimere) opties die opgenomen waren in het voorontwerp”*.

Opvallend is dat de 10.000 bezwaarschriften – die duidelijk pleiten voor bijkomend (en snel te realiseren) bos en natuur in de VIER groenpolen – hier verengd worden naar één groenpool. Ook bij de behandeling van de andere groenpolen valt op dat de Vlaamse Regering met geen woord rept over al die bezwaarschriften, die nochtans voor elke groenpool apart concrete oppervlakte doelstellingen voor extra bos en natuur vermelden. Is er dan geen enkel van die 10.000 écht gelezen? Kwamen die voorstellen ongelegen? Lees: niet in het kraam te pas komend van de overheid of (een) bepaalde politieke stroming(en)? En worden ze dan maar vlug onder de mat geveegd?

Alle gekheid op een stokje: daarna somt diezelfde nota de mogelijkheden voor bijkomende bebossing en natuurontwikkeling op. Deze voorstellen stonden ook al in detail (met kaart aanduiding) aangegeven in het bezwaarschrift van Natuurpunt Gent en zijn de concrete uitwerking van de vraag naar extra bebossing en na-

tuurontwikkeling die de 10.000 bezwaarschrijvers voor die groenpool vragen. Ook het advies van de stad Gent bevat enkele van deze voorstellen.

Het gaat over:

- bebossing aansluitend bij het domein de Ghellinck,
- bebossing agrarisch gebied in boskern Zevendreven (Hemelrijkstraat),
- bebossing wetenschapspark,
- bebossing in nabijheid perimeter glastuinbouwbedrijf Goossens (Rosdamstraat),
- verruimen bufferbos langs E17,
- verruimen nat natuurgebied aansluitend bij Hoog-Latem,
- verruimen nat natuurgebied nabij Rosdambeek,
- verruimen nat natuurgebied nabij Reyvissche.

Het antwoord op deze eis (van meer dan 10.000 Gentenaars) is onthutsend: *“Het ontwerpplan is het resultaat van een globale afweging en kan beschouwd worden als een consensusvoorstel. Deze consensus houdt onder meer in dat professionele landbouw een volwaardige gebruiker blijft van het Parkbos. Het opnieuw verruimen van de boskerngebieden is vanuit die optiek niet aangewezen. In functie van de realisatie van de opties voor de groenpool wordt gekozen voor concrete en uitvoeringsgerichte acties”*.

En daarmee is de kous af: geen bijkomende bebossing, geen verruiming van de natte natuurgebieden; openbaar onderzoek of niet, VLACORO-advies of niet, alles blijft bij het oude (ontwerp).

Welke (schijnbaar voor het openbaar onderzoek al bereikte) consen-

Groenpool Parkbos: de N60 met op de achtergrond domein de Gellinck.

sus wordt hier bedoeld? Die tussen enkele politieke partijen? Alvast niet die van de Gentenaars, als je er de 10.000 bezwaarschriften voor meer bos en natuur, die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek, op naleest. Van een democratisch deficit gesproken... Nochtans zijn de afgewezen voorstellen voor bijkomend bos en natuur in deze groenpool (ook grotendeels ondersteund door het VLACORO-advies en het advies van de stad Gent) niet van die aard dat de professionele landbouw in het gedrang zou komen, het gaat om veertig hectare bijkomend bos in een gebied van 1.500 hectare. In totaal krijgt ongeveer 350 hectare in de hele groenpool de bestemming bosgebied. Het overgrote deel van de open ruimte in het Parkbos krijgt de bestemming agrarisch gebied, waar aan de verdere landbouwexploitatie van bestaande bedrijven geen beperkingen worden opgelegd.

Snelle realisatie beloofd

Er ligt een snelle uitvoering van het Parkbos in het verschiet. Dit is uiteindelijk de meest positieve boodschap van dit stadsbossenrelaas. Natuurpunt Gent is bijzonder tevreden met de nadruk die de regeringsbeslissing legt op een snelle realisatie, onder meer via een actieve werking van de grondenbank van de Vlaamse Landmaatschappij. De Vlaamse Regering verzoekt de minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur om een projectwerking op te zetten voor de inhoudelijke en procesmatige coördinatie van de realisatie en het beheer van de groenpool Parkbos en voor de communicatie over het project. De voorliggende nieuwe bosbestemmingen moeten ervoor zorgen dat het planten van het Parkbos eindelijk effectief en snel gebeurt. Er zijn geen excuses meer om nog te treuzelen. Natuurpunt Gent wil alvast dit stadsbos de komende jaren zien groeien.

Kanttekening: de minder geslaagde aanpassingen van het 'consensusontwerp'

Het boskerngebied uit het ontwerp ter hoogte van de Zeven Dreven (aansluitend bij het OCMW-terrein) dat is aangeduid als 'vista', wordt

Nat natuurgebied wordt afgezwakt naar gebied voor waterbeheersing.

bestemd als agrarisch gebied (de overdruk 'vista' blijft behouden). De reden is dat die zone van groot belang is voor de leefbaarheid voor een landbouwbedrijf. Het ontwerp voorzagt eigenlijk geen bebouwing van deze open ruimte, er werden enkel inrichtingsmaatregelen voorzien in functie van de landschappelijke kwaliteit.

Het bufferbosgebied uit het ontwerp aan de E40 wordt geschrapt. De gewestplanbestemming wordt dus behouden (agrarisch gebied met mogelijkheden voor zonevreemde bebouwing). Dit gebeurt naar aanleiding van bezwaarschriften ingediend door de bewoners van de aanpalende woningen en door een plaatselijke sociale instelling.

De zone Rosdambek/Hooglatembek/Duivebek die in het ontwerp als 'nat natuurgebied' werd bestemd (op het gewestplan agrarisch gebied) wordt afgezwakt naar 'gebied voor waterbeheersing'. Natuurpunt Gent pleitte in zijn bezwaarschrift voor een uitbreiding van het 'nat natuurgebied' zoals ook al was voorzien in het voorontwerp; de VLACORO volgde ons daarin gedeeltelijk. De Vlaamse Regering jammer genoeg helemaal niet. We weten trouwens niet of uiteindelijk bijkomende herbestemmingen van agrarisch gebied uit het ontwerp naar 'gebied voor waterbeheersing' zijn doorgevoerd. De bijkomende toelichting is daarvoor te vaag. "Rekening houdend met de bodemgesteldheid, de hoogtelijnen en de behoefte aan ruimte voor waterberging in relatie met woongebieden in

De Pinte en Sint-Martens-Latem en rekening houdend met de afwatering van deze gebieden naar de Leie worden deze laaggelegen gebieden (nvdr. op de biologische waarderingskaart gedeeltelijk als waardevol tot zeer waardevol ingekleurd) aangeduid als gebied voor waterbeheersing. De gebieden zijn specifiek bestemd voor waterbeheersing zodat de nodige waterbeheersingwerken er kunnen gebeuren. Het gebruik ervan voor landbouwactiviteiten is mogelijk voor zover dit geen belemmering vormt voor waterbeheersing. Voor andere regelgeving zoals bijvoorbeeld het mestdecreet kunnen deze gebieden niet als natuurgebied beschouwd worden. In de mate van het mogelijke worden bestaande natuurwaarden in stand gehouden. Het stand-stillprincipe (decreet natuurbehoud) is van toepassing".

Exit nat natuurgebied dat was voorzien in het ontwerp. Exit bijkomend natuurgebied dat gevraagd werd door Natuurpunt Gent. De keuze ging hier tussen 3000 mensen (onze leden) en enkele privé-eigenaars. Ook hier kregen landbouwbelangen dus voorrang in het 'compromis'. Nochtans vermeldt het advies van de VLACORO dat (naast de waterbeheerfunctie) de afbakening van nat natuurgebied in functie moet zijn "van de ruimtebehoefte nodig om wezenlijk natte natuur te kunnen ontwikkelen. Naast een minimaal areaal is de realisatie tot de fysische karakteristieken, zijnde topografie en bodemtypes van belang. In de mate dat de afbakening afwijkt van deze criteria is een aanpassing wenselijk". Het VLACORO-advies heeft het trouwens niet

over een bestemmingsaanpassing van 'nat natuurgebied' naar 'gebied voor waterbeheer'. De commissie meldt geen bezwaarschriften die pleiten voor die afgezwakte bestemming. Het ontwerp voorzag een onteigeningsplan voor de bestemming 'nat natuurgebied'. Wij vrezen voor het voortbestaan hiervan, nu die bestemming opgegeven wordt. Om niet al te zwartgallig te worden: het voorlopig vastgestelde RUP boekt een kleine vooruitgang voor de natuurwaarden en (vooral) voor de veiligheid van de omwonenden tegen overstromingen in vergelijking met het gewestplan (van agrarisch gebied naar gebied voor waterbeheersing).

Nog meer slecht nieuws: het onteigeningsplan 'nat natuurgebied Reyvische' wordt uit het onteigeningsplan gelaten. Uit het openbaar onderzoek bleek dat een aantal eigenaars van gronden in het onteigeningsplan voor dat nat natuurgebied een brief hebben ontvangen waarop percelen vermeld staan die niet hun eigendom zijn. Andere eigenaars in dit onteigeningsplan ontvingen daarentegen geen brief. In de bezwaarschriften is daarover geen informatie te vinden, zodat het niet zeker is dat deze eigenaars het ontwerpplan hebben ingekeken tijdens het openbaar onderzoek. Daarom wordt dit deel van het onteigeningsplan weggelaten. Een terechte redenering.

Maar wat een blaam voor de ontwerpers van het RUP! Deze (hopelijk niet bewuste) blunder gaat ten koste van een potentieel natuurgebied, want een onteigening (door Afdeling Natuur) gaf de zekerheid dat de natuurwaarden zouden worden bewaard en ontwikkeld. Nergens wordt gewag gemaakt van een nieuw onteigeningsplan voor deze zone 'nat natuurgebied'. In de zone voor het wetenschapspark daarentegen deed zich hetzelfde euvel voor, maar daar wordt wel een nieuw onteigeningsplan vooropgesteld.

De perimeter van de glastuinbouwbedrijven wordt ten opzichte van het ontwerp voor twee bedrijven uitgebreid op basis van de gekende ruimtebehoefte, de ruimtelijke mogelijkheden en de perceelsconfiguratie. Het tuinbouwbedrijf Goossens aan de

Rosdamstraat wordt beperkt uitgebreid en Gemaflor (Krekelstraat) wordt verruimd (in overeenstemming met het huidige gebruik en met het perceel ingesloten tussen de Krekelstraat en het huidige bedrijf.) Dit kan voor Natuurpunt Gent absoluut niet door de beugel.

Je moet wel weten dat de perimeters van alle vier de glastuinbouwbedrijven in het ontwerp al sterk zijn verruimd ten opzichte van het voorontwerp, tot maar liefst het drievoudige van de bedrijfsoppervlakte. In landschappelijk waardevol agrarisch gebied vormen de huidige bedrijven al een probleem qua landschappelijke integratie en het ontwerp was dus al een maximaal uitbreidingsscenario voor de glastuinbouwbedrijven, en dat nog wel op een minder geschikte locatie.

In de nota aan de Vlaamse Regering vinden we een kromredenering bij uitstek om die nieuwe uitbreiding te verantwoorden: "In verschillende bezwaren, het advies van de stad Gent en door VLACORO is geadviseerd om de perimeters voor de glastuinbouwbedrijven te verkleinen". Dit kunnen we nog volgen, maar wat volgt is volledig in tegenspraak met wat voorafgaat en met het advies zelf. "VLACORO vraagt om weliswaar uitbreidingsmogelijkheden te voorzien voor de vier serrebedrijven, maar de uitbreiding af te stemmen op de reële behoefte voor de vier serrebedrijven". Daarna wordt overgegaan tot de 'orde van de dag' en worden de twee uitbreidingen aange-

geven, waardoor het VLACORO-advies eigenlijk straal genegeerd wordt en toch dient als verantwoording voor de beslissing.

Dat ruikt naar manipulatie.

Het advies van de VLACORO spreekt nochtans boekdelen (onderstreping door Natuurpunt Gent):

"VLACORO is het eens dat de mogelijkheden die aan de glastuinbouwbedrijven toegekend worden, waarbij standaard uitgegaan wordt van een verdrievoudiging van de bestaande oppervlakte glas, niet compatibel zijn met de ruimtelijke visie voor de ontwikkeling van een groenpool. VLACORO is het met de stad Gent eens dat bestaande bedrijven bestendig moeten kunnen worden en beperkte uitbreidingsmogelijkheden moeten kunnen krijgen. De uitbreidingsmogelijkheden moeten gebaseerd zijn op een reële inschatting van de ruimtebehoefte van de individuele bedrijven, een inschatting die vergelijkbaar is met deze toegepast bij ruimtelijke uitvoeringsplannen voor bedrijven die bij uitbreiding zonevreemd worden. De huidige perimeters leggen door hun effecten op de landschapswaarden een hypotheek op de volwaardige ontwikkeling van het parkbos. VLACORO adviseert dat voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan bijgestuurd wordt inzake de perimeters die voor glastuinbouwbedrijven zijn aangeduid."

De nota gebruikt de tem 'beperkte uitbreidingsmogelijkheden' (bewust?) verkeerd. De VLACORO

Goed gelobbyd: in groenpool Parkbos krijgen enkele serrebedrijven riante uitbreidingsmogelijkheden.

bedoelt overduidelijk een uitbreiding van de bestaande bedrijven op het terrein, de nota interpreteert dat totaal verkeerd als een uitbreiding van de perimeters in het ontwerp. Als privébelangen meespelen, kan zoiets blijkbaar zonder blikken of blozen. Eén van de 'gelukkige' (mede)eigenaars van zo'n tuinbouwbedrijf heeft rechtstreekse banden met de Boerenbond. De schaamte voorbij...

Lichtjes in de duisternis van het ontwerpplan

Gelukkig is niet alles kommer en kwel. Naast haar belofte om snel werk te maken van het Parkbos, heeft de Vlaamse Regering ook een aantal positieve aanpassingen in het ontwerp aangebracht. Het gebied tussen de boskern Scheldevelde en de Hemelrijkstraat dat in het ontwerp was opgenomen als agrarisch gebied wordt boskerngebied. De nota ziet hier "mogelijkheden voor bebouwing zonder de leefbaarheid van economische dragers (landbouwbedrijven) in het gedrang te brengen".

Een deel van de voorziene zone voor dagrecreatie (Den Beer) wordt omgezet naar bufferbos (tegen de E17). In het overige deel van de zone wordt landbouwgebruik herbevestigd. Deze wijziging kwam er vooral doordat de gemeente De Pinte niet langer voorstander is van de herlokalisatie van de sportterreinen van het kasteelpark Boeremgem naar Den Beer.

Het wetenschapspark komt er toch

Eigenlijk zouden wij ook het wetenschapspark kunnen vermelden als een positieve aanpassing van het ontwerpplan, omdat er aan de voorschriften is gesleuteld. Ze werden in overeenstemming gebracht met een inrichtingsstudie, die te elfder ure werd opgemaakt in opdracht van de stad Gent, toen bleek dat de weerstand tegen het wetenschapspark al te groot was. Op die manier probeerde men de beslissing voor de vestiging van een wetenschapspark alsnog door te drukken.

De stedenbouwkundige voorschriften leggen een buffer van dertig meter vast tussen het wetenschapsparkgebied, de bebouwing Reyvissche en Grotesteenweg en ter hoogte van

De Vlaamse regering zegt "foert" tegen tal van acties, een pak argumenten, 2500 bezwaarschriften en het advies van deskundigen.

Don Bosco (als bufferbosgebied). In feite wordt het wetenschapspark fel ingekrompen van in totaal ongeveer twintig hectare naar ongeveer elf hectare effectief bebouwbaar oppervlakte wetenschapspark. Volgens de nota is "de invulling van het gebied gherdefinieerd met duidelijke inrichtingsprincipes en afwegingscriteria". Dit blijft toch maar een erg klein doekje voor het bloeden.

Onteigeningsplan tijdelijk afgevoerd

Net als voor het 'nat natuurgebied Reyvissche' werden ook bij het wetenschapspark niet alle eigenaars aangeschreven en werden er enkele verkeerd aangeschreven, zodat het onteigeningsplan weggelaten is. De nota meldt wel "vermits de realisatie van het wetenschapspark niet voorzien is voor 2007, is er de mogelijkheid om hiervoor een afzonderlijk onteigeningsplan uit te werken".

Scha en schande

Welke (afwegings)criteria gelden om een plan door te drukken dat 2.500 boze bezwaarschriften opleverde en waar de hele milieubeweging, de school Don Bosco, de volledige buurt, de GECORO, de VLACORO, de Boerenbond (die in dat ene dossier niet gevolgd werd) en enkele politieke partijen zoals Groen! en CD&V tegen zijn, komen we jammer genoeg niet te weten. In de nota is zelfs geen spoor terug te vinden van die talrijke bezwaarschrijvers, van de voorgestelde alternatieven en van het VLACORO-advies: quantité

négligeable. Een bittere pil voor al wie gelooft in een democratisch beslissingsproces en voor wie gelooft dat een openbaar onderzoek iets is waarmee rekening wordt gehouden. De beslissing om het wetenschapspark toch op die locatie in te planten, is eigenlijk een ongelooflijke en onvergeeflijke vergissing. Niet alleen passeert ze de duizenden mensen die verantwoordigd zijn dat het park er toch komt – in weerwil van al hun te gronde beargumenteerd en al bij al nog constructief protest – ook de maatschappelijke schade is groot: de mensen zullen misschien denken: 'zie je wel, ze doen toch wat ze willen'. Daarom is dit een antipolitieke beslissing. Want wie geen rekening houdt met het volledige maatschappelijke middenveld, geeft voedsel aan antipolitiek. De keuze om dat wetenschapspark daar te willen inrichten getuigt van slechte ruimtelijke ordening. Er zijn veel betere locaties te vinden in Gent voor een wetenschapspark.

Wij vinden het onbegrijpelijk dat het persbericht dat CD&V Gent verstuurde, afsluit met de woorden dat het resultaat 'hoe dan ook een beloning is voor de vele geleverde inspanningen'. Natuurpunt Gent waarschuwde in zijn bezwaarschrift al voor de pogingen van de stad om het wetenschapspark zo groen mogelijk voor te stellen. Enerzijds wil de stad zo zuinig mogelijk omspringen met de beschikbare ruimte en anderzijds – om het geheel beter 'verteerbaar' te maken

– wil Gent de pil vergroenen door te bufferen met schermgroen. Schaamgroen noemen we dat dan. Dit zoethoudertje leidt juist tot ruimteverspilling; tot het niet optimaal aanwenden van de beschikbare ruimte. Immers, hoe meer park, hoe minder wetenschap. Hoe groener hoe overbodiger een wetenschapspark op deze plaats wordt. Het is absurd om de fraaie open ruimte aan de Rijvisschestraat aan te tasten om uiteindelijk toch

maar een beperkt aantal (elf) hectare effectief te bebouwen. Het blijft gissen welke belangen er gespeeld hebben. Wij denken alvast aan een door de overheid opgezette (grond)speculatie. Reken maar na: de stad kocht enkele jaren geleden het grootste deel van de zone aan als landbouwgebied en krijgt nu een herbestemming voor een wetenschapspark. Bingo! We schatten op een meeropbrengst van 12,5 miljoen

euro. Anderen opperen dat de invloed van de ons-kent-ons mentaliteit onder 'hooggeplaatsten' een duidelijke rol heeft gespeeld... De stad Gent toont hiermee alvast dat ze vooral lippendienst bewijst als ze meeroept met onze eis om meer bos in het Gentse. Eigenlijk bedoelt ze meer bos, maar dan liefst in randgemeenten als De Pinte, Lochristi en Destelbergen.

Het lange verhaal kort gemaakt

Natuurpunt Gent is ontgoocheld over het uiteindelijke resultaat. De meer dan 10.000 bezwaarschrijvers die opkwamen voor meer bos (830 hectare) in en rond Gent in de vier groenpolen (zoals ook het Ruimtelijk Structuurplan Gent voorziet), worden niet ten volle gevolgd. Het RUP bevat ongetwijfeld een aantal goede zaken. Zo wordt ten opzichte van het gewestplan 512 hectare extra bosgebied bestemd. Dat betekent eigenlijk een definitieve doorbraak voor een (naar het zich aandient snelle) realisatie van een echt stadsbos. Dit is mede het resultaat van een felle campagne voor meer bos in Gent onder leiding van Natuurpunt Gent en de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV), maar ook van de volgehouden inzet van overheidsinstanties zoals Afdeling Bos en Groen. Toch blijft het uiteindelijke resultaat voor Natuurpunt Gent onvoldoende, en op het vlak van natuur zelfs absoluut onvoldoende.

Voor de manier waarop alles is verlopen, stemt tot nadenken. Voor sommige beslissingen over enkele onderdelen van het RUP durven wij zelfs gewagen van een democratisch deficit. Het getuigt van misplaatst cliëntelisme dat aan het einde van een proces waaraan een zeer uitgebreid maatschappelijk debat is voorafgegaan, nog substantiële wijzigingen zijn aangebracht die het belang van één individu dienen en die afbreuk doen aan de globale krachtlijnen en voorschriften van het RUP. De voorbeelden van de serrebedrijven en een melkveehouder illustreren dat perfect. In een eindfase van zo een uitgebreid proces zijn dergelijke praktijken eenvoudigweg onaanvaardbaar.

Terugblik

Natuurpunt Gent blikt met gemengde gevoelens terug op de vastlegging van het RUP grootstedelijk gebied. De voorbije drie jaar hebben wij er alles aan gedaan om in het Gentse voldoende grote groenpolen met bijhorende stadsbossen te bekomen. Zo was er het gevecht tijdens de opmaak van het RSG, waar Natuurpunt Gent achteraf tevreden kan terugblikken op de behaalde resultaten. Het RSG bevat taakstellingen voor meer bos voor elke groenpool. In totaal zou 830 hectare bijkomend bos voorzien worden. In se is ook dat een compromis en zijn onze eisen voor bijkomend bos veeleer gematigd: rekening houdend met de wetenschappelijk aanvaarde norm zou 1.400 hectare bijkomend bos ter beschikking moeten staan van de Gentenaars. De bindende bepalingen (die gelden tot 2007) voorzien de realisatie van 300 hectare bijkomend bos. Daarnaast had onze vereniging veel aandacht voor het parkbos, waar we zelfs twee 'illegale' bosplantacties organiseerden op de site van het toekomstige wetenschapspark. Daarvoor zetten we een heel breed forum op. Tijdens de opmaak van het RUP grootstedelijk gebied heeft Natuurpunt Gent zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het openbaar onderzoek door een petitieactie op te zetten die 10.000 bezwaarschriften (wij noemden het steunbrieven) opleverde voor meer bos in het Gentse en een eigen gedetailleerd uitgewerkt bezwaarschrift dat deze eis vertaalde op het terrein. Wat is er dan bereikt? En is al die inzet de moeite geweest? Door onze acties is het probleem van het gebrek aan (toegankelijk) bos in het Gentse in elk geval aangekaart. Het draagvlak voor meer

bos en natuur is duidelijk versterkt en het besef is gegroeid dat de groenpolen een belangrijke – ook sociaal gezien – meerwaarde kunnen bieden voor de leefbaarheid van de stad. Het uiteindelijke resultaat (512 hectare extra bosgebied ten opzichte van het huidige gewestplan) is op zich bijzonder positief. Het is uniek dat in Vlaanderen zo'n grote oppervlakte in één keer wordt herbestemd naar bosgebied. Tien jaar geleden bestond de term bosuitbreiding niet eens. Daar is duidelijk verandering in gekomen. Natuurpunt Gent mag terecht trots zijn op zijn bijdrage. Wij blijven alvast verder ijveren voor meer bos en natuur in het Gentse. De goedkeuring van dit RUP is maar een tussenstap. Vooruitblikkend is dit RUP zelfs een stevige stap in de goede richting. Als je enkel de laatste fase bekijkt (vanaf het openbaar onderzoek) is het RUP een gemiste kans voor nog veel meer bos en natuur. En wij blijven uiteraard gaan voor meer.

De 10.000 bezwaarschriften voor meer bos maakten blijkbaar niet veel indruk...

